

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

V mariborsko koruzo.

(Nekaj — med drugim tudi nesramno osebnega — za ljudi z načeli.)

»Volksštima« naj sebi pripiše, če ji bomo par stvari povedali, ki niso tako zmešane kakor godlja, ki jo je v zadnji številki s 40° volilne mrzlice skuhal iz nachtigalovskega problema in iz nas.

Nachtigalovski problem je za nas problem mariborskega voditeljskega socializma. Gospodje, ki danes v »V.« svojemu bivšemu pajdašu zamerjajo, da se je radi mandata pregrešil nad socializmom in se prodal radikalcem, niso nič manjši grešniki in nič manj prodajni. Treba si je le ogledati njihova potovanja iz struje v strujo, iz stranke v stranko v teh zadnjih letih. V naglici smo našli za kandidata Golouha samo 8 potovani, za dičnega sodruha, kandidata in profesorja Favaja samo pol tucata. Čudno, da so ta potovanja nedoslednosti dosledno v naravnost zagrizeni zvezi z dobami, ki podeljuje stolce. Drugi eksemplari nas tako ne zanimajo, ker bi jih bilo za en člančič preveč in ker bodo itak odnesli svoj del, kadar bo mariborsko delavstvo ta dva pretihalo.

Gospodje so že prej vedeli, kakšne zmožnosti nosijo Nachtigali s seboj, pa jih vseeno niso hoteli nikoli primerno počastiti pred javnostjo. Še družili so se z Nachtigalstvom, pri zadnjih skupščin volitvah so žnjim kandidirali na isti »radikalni« listi, pred par meseci še so pa žnjim skupaj in pa z enakovrednim gmajnarstvom v »Veliki kavarni« popisovali cele sklade lističev z imeni kandidatov — s svojimi imeni — za sedanje volitve, v pričakovanju nanje. Tako da je že na preprostejšem delavstvu izjavljalo: Za tisto listo pa ne bomo volili na kateri sto e ti ljudje. Ali ni res, Golouh, Favaj? Če se nameravate zlagati, pa pokličite še Štebije, Fabjančiče in Lemeže na pomoč, ki so bili včasih tudi prisotni. V tem umazanem koruzništvu je bilo mnogo kali, da smo šli z mariborsko organizacijo narazen.

Kako je bilo v tistih časih, ko se je Nachtigal — prej in sedaj... radikalni Nachtigal — še javno postavljaj za Tonev ministerializem, češ: Zraka nam je treba, ko se pa ob vsakem koraku zadevalo mimoidoči ob nas!? Takrat ste, gospodje kandidati, lepo molčali in si še bolj molče stiskali roke, potem pa, ko smo res zabredli v ministerializem, ste bili zopet skupaj z Nachtigalom radikalno proti ministerializmu...

Da je Nachtigal pomagal železničarstvo drugih narodnosti prevažati s političnim častnim spremstvom čez mejo, ste vedeli že tedaj. Zakaj niste takrat odprli zatvornice svojih govoril? Pa ne, da bi imeli že tedaj kake dogovore med sabo à la velikokavarniške liste, ki smo jih gori omenili? Vse pride na dan na tem

svetu in marsikaj smo dobili na razpolaganje, da bo zvedel vsak človek, čemu vam je naša stranka in žnjo tudi s. Koren še pravočasno odbil roke, ki ste nam jih tako nudili za skupne užitke pod krilom »enotne fronte«. Mi ne plezamo po delavskih hrbtih navzgor.

Tudi k našim zaupnikom so prihajali radikanci in jim ponujali zlatih in srebrnih pomaranč in mandatov-mandorlatov, da bi izdali delavske interese. Izrabljali so svoje uradno mesto, da so jih s brezplačnimi uradnimi telegrami vabili na uradne volilne pogovore v Maribor in Ljubljano. Pa naši zaupniki vedo, kaj je socializem

Organizacijski pravilnik

Socialistične stranke Jugoslavije, veljavni za slovensko ozemlje za čas do skupnega strankinega kongresa.

(Dalje.)

§ 38. Pokrajinsko nadzorstvo. Za izvrševanje nadzorstva nad vsem strankinim gospodarstvom izvoli strankin zbor po tajnem glasovanju z listami in proporcionalno tri nadzornike.

To nadzorstvo ima neomejeno pravico pregledati strankine račune, knjige in blagajne vsak čas in je dolžno, da vsake tri mesece potrjuje bilanco strankinega gospodarskega stanja. Dolžno je poročati zboru o svojem poslovanju.

§ 39. Pokrajinski strankin svet tvori: pokrajinski odbor in zastopniki ter znalci vseh organizacij ter institucij socialističnega stremljenja: strokovnih, gospodarskih ter kulturnih. Pokrajinski strankin svet ne odločuje. Pokrajinsko načelstvo ga sklicuje vselej, kadar ima sklepati pokrajinski odbor kake važne, dalekosežne sklepe. Pokrajinski strankin svet ima skrbeti, da se socialistična ideja ne izgubi niti v malenkostih vsakdanjega boja niti v meglenih željah po nemogočem. Praktiki in teoretiki naj se izpopolnjujejo drug drugega, skupno naj pa s pojasnitvijo vseh panog socialističnega udejstvovanja ter njih medsebojnega vplivanja podajo članom pokrajinskega odbora tisto globoko razumevanje položaja, ki je potrebno za pravilno odločitev v važnih vprašanjih.

§ 40. Okrožni in krajevni politični odbori naj sklicujejo pokrajinskemu strankinemu svetu podobne okrožne oziroma krajevne strankine svete, ki naj se na podoben način posvetujejo o zadevah okrožja oziroma kraja.

§ 41. Stroške vseh delegacij poravnajo na polovico organizacije, ki pošiljajo delegate, na polovico pa tiste, ki sklicujejo delegacije.

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

in delavska beda in kaj je značaj, ki oboje prodaja za uradno zlato in srebro. Naši zaupniki imajo podkovane škornje in vedo, kje so v zidu vrata. Zato začena delavska masa polagoma uvidevati, kje je jedro in kje lupina. Glejte, da ne boste preveč presenečeni, ker obračun vam že tiči na vratu. Kar veselje je gledati, kako se vsak dan kak nov pošteniak prizna k principu. Tisti, ki je pomazan, mora iz gibanja takor ven, ko se njegova pomazanost dokaže. Če bi drugega ne napravili v teh zadnjih letih, nego da smo v delavstvo zasejali to seme pravilnega upora proti vsemu slabemu v gibanju — že radi tega semena bi bili ponosni. Kaj zato, če gredo lajavci proti nam radi izdajstva in greha zoper »enotno fronto« koritarjev!? Nadaljujte z lajanjem!

§ 42. Za organizirana okrožja plačuje strankina pokrajinska centrala polovico delegacijskih stroškov za dva okrožna zbora na leto, če ne presega skupna vsota 5% od davka, ki ga je prejela pokrajinska centrala iz dotičnega okrožja v preteklem letu. Previšek, kakor tudi polovico stroškov konferenc, ki jih sklicujejo organizacije predno so organizirane v okrožja, izplačuje pokrajinska centrala iz davka, ki ga na željo tistega okrožja ali skupine organizacij predpiše posameznim organizacijam dotičnega ozemlja. Predpisuje se najmanj enomesečni znesek progresivnega davka, ki se steka v tem slučaju ves v pokrajinsko centralo, ostane pa dotičnemu okrožju na razpolago. Več nego trimesečni znesek progresivnega davka ne sme skleniti nobeno okrožje v letu, priporočati pa je, da imej vsako okrožje v centralni blagajni za vsak slučaj primerno gotovino v rezervi.

§ 43. Na isti način se plačujejo tudi potni stroški za shode in je organiziranim okrožjem tudi tu odločeno 5% davka vplačanega pokrajinski centrali.

§ 44. Krajevni občni zbori morajo biti sklicani najmanj teden dni, okrožni zbori 14 dni, pokrajinski zbor pa najmanj mesec dni pred vršitvijo. Sklicani morajo biti vsaj enkrat na leto.

§ 45. V slučaju nujne potrebe se sklicujejo lahko izredni zbori. Ti se lahko sklicujejo nanagloma, vendar pa mora med sklicanjem in vršitvijo preteči vsaj polovica zgoraj označenih dob.

§ 46. Izredni zbori se morajo sklicati vselej, kadar to zahteva tretjina članov dotičnih organizacij. Sklepati smejo pa samo o tistih predmetih, zaradi katerih so bili sklicani.

§ 47. Vse volitve, pri katerih se volijo vsaj 3 funkcionarji, se morajo na zahtevo ene petine volilnih upravičencev voliti tajno in proporcionalno.

§ 48. Kompetenca (to je pristojnost in upravičenost odločevanja) vsakega zbora je omejena krajevno po krajevnih

mejah, stvarno pa po statutu. Izvzeti so pa iz kompetence zborov nižje vrste vse tiste zadeve, o katerih je že odločil pristojni višji zbor ali odbor.

§ 49. Spore osebnega značaja razsodja razsodišče. Vsaka sporna stranka voli po dva zastopnika, vsi štirje skupaj pa si izvolijo predsednika, ki mora biti izvoljen soglasno.

Spore o sprejemu ali izključitvi članov in o vseh taktičnih ali programatičnih vprašanih odločujejo politični strankini odbori, v najvišji instanci pokrajinski strankin odbor.

Proti razsodbi pokrajinskega odbora ima vsak pravico pritožiti se na pokrajinski zbor, pritožbo mora pa vložiti pokrajinskemu odboru najpozneje 4 tedne po prejemu razsodbe.

§ 50. Dnevnik »Naprej« je uradno glasilo pokr. organizacije SSJ in KDZ na Slovenskem. Vsaka organizacija mora biti kot taka nanj naročena, ga mora spravljati in ob letu vezati v knjigo. Posebno kar je tiskano pod naslovom: »Iz stranke«, mora biti znano vsem odbornikom.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

+ Česko-jugoslovanska pogajanja o medsebojni sodni pomoči se bodo vršila v Ljubljani. Konference se bodo pričele 26. t. m.

+ Splošen protestni štrajk bodo baje napovedali po poročilu »Jutra« komunisti, ker je vlada razveljavila kandidatne liste Neodvisne delavske stranke.

+ Pogajanja z dr. Seiplom v Belgradu potekajo še precej ugodno. Avstrijska delegacija je privolila, da se premestijo brez pristojbin sedeži družb, ki se nahajajo v Avstriji, obrate pa imajo pri nas, v našo državo. Akcije tovarov v Utoru, Zenici, Varešu in podjetja »Bosnia«, ki so bile doslej last stare avstrijske vlade, preidejo v roke naše vlade. Glede odškodnine za poškodbe po naših četah na Koroškem ni prišlo do sporazuma; pravtako ni prišlo do sporazuma o poravnavi tirjatev naših in avstrijskih državljanov. Glede sekvestrov pa sporazum še ni popoln. Kancelar Seipel je baje tudi pripravljen razpravljati o vprašanju slovenskih šol na Koroškem. Pogajanja o trgovinski pogodbi so se pričela v petek dopoldne.

+ Sv. margheritske dogovore je podpisal tudi italijanski kralj in so bile nato tudi uradno objavljene. Radi tega je gen. Milic dobil povelje, naj takoj odpotuje v Benetke, da se dogovori z gen. Barbarichem glede izpraznitve tretje cone in Sušaka po italijanskih četah. Ratifikacijske listine bodo izmenjane 26. t. m. Pet dni nato morajo Italijani izprazniti Sušak, 12 dni nato pa tretjo cono. — V ponedeljek se bo odpeljala v Rim naša delegacija, ki naj sklene z italijansko vlado trgovinsko pogodbo.

+ »Avanti« poroča, da se bo po sklepu načelstva italijanske socialistične stranke vršil strankin kongres v dneh 8., 9. in 10. aprila. Kraj še ni določen.

+ Srednji vek. Po dogovoru med grško in turško delegacijo dne 30. januarja v Lausanni, morajo Grki prvi vrniti turške vojne ujetnike, nakar bodo vračali Turki večje število ujetnikov, bodo morali preostali grški ujetniki čakati na povratek v domovino do sklepa mirovne pogodbe med obema državama. Kdaj se bo to zgodilo, je težko prerokovati, kmalu pa gotovo ne in dotlej bodo morale uboge žrtve čakati v turških taboriščih.

Vsestranski napredek. Delavec bo svoboden takrat, kadar bo gospodarsko neodvisen. To smo v naših noticah že večkrat povedali. Danes pa ponavljamo to svojo trditve z zavestjo, da se gospodarski osamosvojitvi bližamo vedno bolj, da napredujemo s hitrimi koraki. Kdo je tisti, ki povzroča osamosvojitve? To so naše delavske gospodarske organizacije, na katere bi moral zaveden delavec paziti tako kakor na punčico v svojem očesu. Če bodo te krepke, bo delavstvo krepko. Napredek pa se jasno kaže na merilu gospodarske osamosvojitve, to je na hranilnih vlogah hranilnega oddelka Konsumnega društva za Slovenijo. Pred enim letom smo imeli hranilnih vlog 3.500.000 K, danes pa 6.300.000 K, torej malo manj nego še enkrat toliko. Ali smemo imenovati to napredek? Gotovo. To ni samo napredek, temveč to je velikanski napredek, ki nam koristi mnogo, ki nas bo rešil odvisnosti. Hranilni oddelak Konsumnega društva uživa najširše zaupanje svojih vlagateljev, ki se vsak dan množe. Tega napredka se moramo tembolj veseliti, ker so današnje razmere vse drugačne, samo delavstvu ne naklonjene. In vendar napredujemo na vsej črti in povsod. Naše geslo za bodoče leto bodi: Vsak krajcar v hranilnico Konsumnega društva, ki obrestuje boljše nego ostale hranilnice.

Dnevne vesti.

Na stare strune brenkajo. V »Jutru« z dne 20. t. m. sem čital, da so se v Ljubljani JDS in NNS združili v napredni blok. Za mesto Ljubljano so postavili kot kandidata prof. Jos. Reisnerja, nam nižjim državnim nameščencem ne preveč naklonjenega. Radoveden sem, kaj bodo rekli k tej kandidaturi nižji državni nameščenci v Ljubljani. Jaz mislim, da jih je večina že pozabila na storjene krivice. Gosp. prof. Reisner bo nastopil z novimi obljubami, ker bo rabil sedaj tudi glasove nižjih državnih nameščencev, drugače mu bo šla bolj trda za njegov mandat, če si hoče obdržati poslanske diete tudi vnaprej. Zelo sem radoveden na nižje državne nameščence v Ljubljani, kako se bodo odrezali. Dvomim da se bodo možato, saj jih bo g. Reisner na shodih spet omamila s svojimi obljubami in backi mu bodo vehementno ploskali z živio-klici; od tega bodo njih žene drugi dan kaj v lonec dale, s tem bodo njih lačni, bos, polnagi otroci siti, obuti in oblečeni. Toda na jeziku, dejansko ne. Ker g. Reisner ve, da je mogoče tudi z obljubami veliko kroglic dobiti. Če bi še dejansko kaj storil, bi jih bilo pa že preveč. Nimam namena, da bi s tem člankom škodoval g. Reisnerju, tudi do tega, da bi baš njegovo osebo napadal, mi ni, ker sem socialist in kot tak proti vsaki škodoželjnosti in osebnemu napadanju. Pač pa moram povedati resnico. — Nižji državni nameščenec.

Pri ravnateljstvu splošne bolnišnice v Ljubljani razpisujeta se dve mesti asistentov, in sicer za kirurški in dermatološki oddelak. Razpis v Uradnem listu.

Ne reklamirajte števil 41. z dne 21. m., ker je izšla naslednji dan z datumom 22. februarja, katero smo tudi razposlali.

Popravek. Po nerodnosti so prišli včeraj zadnji trije odstavi predloga resolucije za nedeljske strokovne shode v začetek. Vsak razsoden čitalec je to gotovo že sam popravil.

Zlobnost ali nered? Sem naročnik »Napreja« in stanujem v Višnjigort. List si

hočim sam iskat. Dobivam ga zelo neredno. Kje tiči krivda? Ali na ljubljanski pošti, ali na ambulanci ali kje? To naj preišče poštno ravnateljstvo in skrbi naj za to, da bo vsak naročnik dobil redno svoj list, pa četudi je »Naprej«. Tudi uprava »Napreja« plača določeno poštino kakor vsa druga upravištva. Zahteva je, da poštna uprava skrbi za redno dostavitev tudi »Napreja« naročnikom, ker to je njena sveta dolžnost, za to je plačana. Mislim, da »Naprej« nima dolarske vrednosti, da bi se ga pollaščali dolarski princ.

Prizadeti.

Kako se esperanto razširila. V Klatovem (češkoslovaška Šlezija) je tamošnje polkovno poveljstvo uvedlo obvezni pouk esperantskega jezika med svoje vojaštvo. Učne pripomočke je dalo poveljstvo samo na razpolago, obenem je poskrbelo, da so voaki za časa pouka vseh drugih obveznosti prosti. Kaj pravijo k temu naše vojaške komande in sploh uradni krogi, ki imajo drugače češkoslovaške zglede zelo na jeziki? — Mednarodna prevozna tvrdka Zassen iz Berlina, ki ima samo zuna Nemčije nad 60 podružnic, je istotako uvedla esperanto za svoj poslovni jezik. Pri nas seveda še nismo tako daleč. Mi rajši posnemamo druge narode tam, kjer se pokažejo s kakšnimi izrodki. Laška fašistovska srajca in nemško-monarhistična organizacija »C« sta nam še zaenkrat važnejša vzora.

Važno za vse občinstvo. Oblastno ravnateljstvo ljubljanske pošte nam sporoča, da se uveljavi s 1. marcem nov pravilnik za tujezemski poštni promet, ki vsebuje obilo novih, važnih predpisov. Obče odredbe tega pravilnika izidejo v slovenskem prevodu, ki bi stal približno 10 Din. Da se pa naklada vsaj približno ugotovi, naj dotični, ki bi pravilnik radi imeli do konca tega meseca svoje naročilo poslali omenjenemu ravnateljstvu (pomožni urad).

Generalni konzulat SHS v New-Yorku javlja da se nekolekovane vloge iz domovine ne bodo upoštevale, razen vlog, tičočih se zapuščinskih zadev, kjer se bodo kolekovinske pristojbine zahtevale naknadno od prosilcev.

Ljubljana.

Doslej vložene prijave za davščino od prirastka na vrednosti nepremičnin so povedčini pomanikljive. V korist vseh prizadetih, kakor tudi onih, ki prijave še niso vložili, pozivlja mestni magistrat vse prodajalce in kupce v okolju mestne občine, naj tekom 10 dni predložijo natančnejše podatke in dokumente, če jih niso. Prepis kupnih pogodb ne zadostuje. Naznaniti je treba prenos, navesti vse za odmero bistvene okolnosti in priložiti v izvorniku ali poverjenem prepisu vse potrebne listine. Iz teh podatkov in dokumentov mora biti razvidno, kdaj in za kakšno vsoto je sedanji prodajalec pridobil nepremičnino. Važno je, kako dolgo se je nahajala v njegovi posesti in če se je zadnja sprememba posesti zgodila pred 1. januarjem 1920 (v tem slučaju treba navesti tedanja občo vrednost) ali po niem. Informacije daje še referent II. b na mestnem magistratu.

Maribor.

Kandidatnih list za mariborsko-celjsko okrožje je bilo vloženi ena list, med temi je sodišče zavrnilo listo gospodarske stranke plemenitega Zagorskega, ker jo je podpisala komaj polovica volilnih upravljenecov in ker je imela kandidatura

samo za dva okraja. Baže so izmed 101 podpisov na naši listi trije sporni. Natančnega še nič ne vemo, tudi ne verjamemo, da bi bilo res, čeprav pri sedanjem skrajno nejasnem volilnem zakonu nikoli ne veš, kje te čaka nerodnost. Še celo vladna stranka radikalci so imeli s svojo listo v Ljubljani radi teh nejasnosti zadrege. Tako, da je nazadnje neki sodnik sam vzkljknil: »Pa volite poslance, ki vam bodo delali jasnejše zakone.«

Iz strahu pred steklimi psi so si omislili nekateri naši meščani za svoje hiše tablice s sledečim napisom: »Pozor! Hudi pes, prosim pozvoniti!« (Op. ured.: Naš luškani mariborski dopisnik nam še poroča, da izgubi vsak stekli pes, ki si prebere to »slovenščino« veselo do stekline in življenja sploh).

Esperantski klub »Svobode«. Nadaljevanje tečaja danes, v soboto ob 8. zvečer. Pridite točno in vsi.

V gledališču igrajo danes, v soboto Schönherrievo najnovejšo dramo »Ono«. Premiera, red A.

Koncert Brandl-Pelkanove se bo vršil nepreklicno 2. marca.

Iz stranke.

Hrastnik. Krajevna politična organizacija JSS bo imela 25. t. m. ob 4. v društveni sobi konsumnega društva svoj redni občni zbor. Dnevni red običajen. Pristop dovoljen samo članom, ki se naj zboru polnoštevilno udeležijo.

Šport.

III. jugoslovanska smučarska tekma 25. t. m. na Rakeku. Udeleženci dobe polovično vožnjo tja in nazaj. Trening na tekmovalni progi prepovedan. Tudi občinstvo na ne hodi tik ob markirani progi.

Sankaška tekma za prvenstvo Jugoslavije v nedeljo 4. marca dopoldne v Boh. Bistrici na sankališču Belvedere: a) v glavni prvenstveni tekmi, b) tekma juniorjev, c) v tekmi dam, d) na dvosedežnih sankah. Prijave na kasneje do 1. marca t. l. s prijavnino 10 Din. 20 Din za tekmo na dvosedežnih sankah na JZSS. Udeleženci dobe polovično vožnjo.

Smučko tekmo v skokih za prvenstvo Jugoslavije raz skakalnice v Bohinju prirede 4. marca t. l. Prijave na kasneje do 1. marca s prijavnino 10 Din na JZSS. Udeleženci dobe polovično vožnjo. — Vse tri tekme le za verificirane tekmovalce JZSS.

Materializem in idealizem nista pojma, ki se izključujeta, temveč bi se morala medsebojno dopolnjevati. Človek postane tedaj popolno bitje, ko si določi pravo mejnico med obema gibaloma svojega življenja: ko si ne bo idealizem lastil pravice prezirati tisto, kar je materialno, in ko ne bo materializem posegal v ono, kar je edino predmet idejnosti.

Dopisi.

Trbovlje. Nisem prijatelj osebnosti, ne čudim se pa, če je »Napreje« dne 6. t. m. objavil članek: Kdo bo razčistil položaj. Kmalu nato (9. t. m.) sta se oglasila ss. Ule in Rancinger, ki sta hotela oprati s Čobala. — Kraji. pol. org. v Trbovljah je imela dne 31. januarja sestanek, na katerem smo se posvetovali glede kandidatov v parlament. Sestanka se je udeležil tudi sodr. Rudolf Kudar, ki je bil prej član in zaupnik pol. organizacije v Zagorju in stanuje sedaj v Trbovljah. Njegovo poro-

čilo o sestanku zagorske organizacije se je glasilo: Dne 21. januarja sem se udeležil sestanka pol. org. v Zagorju. Sodr. Čobal je imel glavni referat; popisal je splošni politični položaj, končno pa se je dotaknil naše stranke in sodr. Bernota. Rekel je, da se z Bernotom ne strinja, ker da diktira v stranki kakor kak oficir. In kar diktira on, to mora hočeš ali nočeš stranka tudi storiti. On (Čobal) se pa ne pusti voditi od sodr. Bernota, ki se ni hotel sporazumeti ne z mariborsko organizacijo ne z glavnim odborom. Potrebno pa je, da se socialistične grupe strnejo v eno samo veliko skupino in ker je v stranki vse v neredu, je njegovo mnenje, naj še počakamo. — Po govoru s Čobala sem govoril jaz. Naveljal sem, da bomo vedno čakali na istem mestu, če bomo vedno čakali. Kar se pa tiče sodr. Bernota in njegovega dela v stranki, progresivnega davka itd., ga ne more noben socialist zametavati. Le na ta način je mogoče vsakemu sodrugu voditi kontrolo nad vodstvom, in le na ta način bomo res tudi zmagali, ker ne bomo socialpatrioti, temveč pravi socialisti. — Ker pa še zadeva ni tako nujna, ne bom odrekal besedam sodr. Čobala važnosti, pač pa prosim, da naj se prvi prihodnji sestanek razglasi v »Napreju«. Sodr. Čobal mi je odgovoril, da bom čez pol leta že drugače govoril. Sestanka sta se udeležila tudi dva sodruga, ki sta bila mnenja, naj sestavimo volilni odbor. Izjavila sta, da se strinjata s taktiko stranke. Ostali pa so se pridružili mnenju sodr. Čobala, naj počakamo. 4. t. m. se je vršil drugi sestanek, ki pa zopet ni bil objavljen v »Napreju«, niti nisem dobil drugega obvestila. — To poročilo smo si v Trbovljah ohranili v dobrem spominu. Ne bom pisal zdaj kakega komentarja, sodrugi naj sami presodijo in si naj »Napreje« z dne 9. t. m. še enkrat dobro prečitajo, kako opravičujeta ss. Ule in Rancinger sodr. Čobala. Nočeta misliti s svojo glavo temveč plešeta kar na generalovo piskaenje nato mu dajeta še podpise in se jima zdi neokusno, če kdo sodr. Čobalu resnico pove. — Sodrugi, ki trdite, da sklep vaše organizacije ni nastal pod vplivom kake osebe, lahko bi vas vprašali zakaj se je tista nedolžna majhna opozicija oglašila in prosila pokrajinsko tajništvo za navodila. Ali ni to škandalozno ali jih namenoma niste povabili na sejo 4. t. m.? Kako boste odgovarjali sodrugom iz Aržiške občine, ki so voljni izvršiti svojo dolžnost? — Položaj bodo lahko razčistili čitatelji »Napreja« sami.

F. R. Teharje. Da si bomo na jasnem z ozlrom na dobis iz Teharjev v »Napreju« števil. 35., kdo je kriv, smatram za potrebno, zadevo natančneje si ogledati. Najprvo hočem navesti, kaj je bil glavni greh, ki smo ga baže zakrivali teharski soc. obč. odborniki in ki je dal sodr. F. Korenu povod, da je naš klub dvakrat malce pogrjal — na lanski okrožni konferenci v Celju in na letošnjem strankinem zboru. — Na obč. seji dne 24. aprila l. l. sta bili na dnevnem redu dve točki, o katerih je bilo treba povedati svoje mnenje tudi s strankinega stališča. Prva točka je bila izjava za obvezni verouk v ljudskih šolah po nameravanem novem šolskem zakonu. Meščanske stranke so stavile svoj predlog, na katerega se je oglašil sodrug, ki je iz našega kraja že odpotoval; tega sodruga so res nekoliko prevzele lepe besede meščanskega predgovornika, toda še predno je izgovoril se je oglašil drugi sodrug in izjavil, da se mi kot socialisti ne strinja-

mo z novim šolskim zakonom, kakor ga nameravajo izvesti, in torej tudi ne s predlogom meščanskih strank. — Druga točka je bila izjava za centralizem ali avtonomijo. Odbornik našega kluba je k temu podal izjavo, s katero se je strinjal ves soc. klub in tudi sodrug, ki se je preje skoro malce blamiral. Odbornik je rekel: Mi nismo ne za centralizem in ne za klerikalni avtonomizem temveč za čim širšo samoupravo. — Da nista ti dve točki prišli na glasovanje, je umevno. Mi glasovanja nismo zahtevali, ker smo v manjšini. Da je 10 manj nego 14, bo vsakdo razumel. Da so se potem oni poslužili majhne zmote našega odbornika in baže zapisali, da smo bili vsi za njihov predlog — to rad verjamem. Samo, da so se zlagali. Pri pomniti treba, da nismo bili pri odobritvi zapisnika vsi navzoči, ker smo bili radi stavke odpotovali. — Sodr. Korenu to naše delo ni ugajalo, pa je razumljivo, da se z njim ni mogel zadovoljiti, če je bil o njem le enostransko poučen. Če bi bil obojestransko, bi vedel da ne stojimo tako pod vplivom meščanskih strank. Rad priznam, da imamo premalo socialistične izobrazbe, ker sem se o tem sam nešteto krat na lastni koži prepričal. Priznati pa mora vsakdo, da ni tako lahko ugnati takšne obč. odbornike ob vsaki priliki v kozji rog, ki gospodujejo nekateri že nad 20 let v občini, zlasti če so v precejšnji večini. — Da smo imeli težkoče pri sestavi kandidatne liste, ni nerazumljivo, če pomislimo, da smo morali na listo vzeti tudi analfabete, ker je bilo na 70 naših najboljših sodrugov oropanih volilne pravice. Dalje smo bili o sestavi kandidatne liste tudi napačno informirani. Tako smo dali na prvo mesto za odbornike in namestnike pač na sposobnejše sodruge, ki so nam bili na razpolago. Pričakujemo pa, da bo po prihodnjih obč. volitvah delo v občini silajnejše — če bodo vsi sodrugi in somišljeniki izpolnili svojo dolžnost. — Kar pa se tiče polonije v tovarni v Štorah, sodr. odbornik najbrže že dalj časa ni bil natančno informiran, ker se ozračje v tovarni vedno bolj čisti. Naša organizacija, pa naši bo strokovna, politična, kulturna ali gospodarska vidno napreduje, čeravno je klerikalna organizacija že lansko leto pisala po svojih časopisih, da nad našimi organizacijami že vrabci po strehah čivkajo. Pa to čivkanje je pomenilo ravno nasprotno, ker naše se stalno jačijo, njihova pa le že propadla in je faktično več mlče. Če je nastala svoji čas res precejšnja polomija se temu ni čuditi, ker so takrat pridrveli med naše delavstvo razni preroki od najmanjšega do največjega kalibra. In obetali so mu hkrati dvoje nebes, eni na tem, druga na onem svetu. Ne čudimo se, če se je nekaterim od tega trenutka zmešalo. Ker so pa kmalu uvideli, da so prva nebesa izostala in da bo najbrže treba še nad drugimi podvomiti, so se tudi zopet streznili. — To sem hotel povedati sodrugom da si bomo na jasnem glede resnice in dela, ki nam ga je treba še izvršiti. Čas je zlato, naj ga vsak dobro uporabi, da ne bo nekoč tudi nanj letel očitak, da je neumen, da ima premalo socialistične izobrazbe, ali da stoji pod vplivom meščanskih strank. Vse to pomeni biti po nasprotniku duševno premagan. Zberimo torej svoje skromne moči in jih uporabimo za svojo izobrazbo. Poslužimo se delavskega časopisja in tudi zanimiva knjiga »Socializem in vera« naj bi ne manjkala v nobeni družini. Kajti v prebiranju tiči naša izobrazba in naša moč! — Drug soc. obč. odbornik.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Toda France ni vedel ničesar o vsem tem; zgodovina Amerike mu je bila zelo malo znana. Stari kmet se je zgrozil, ko je spoznal, da rastejo danes ljudje, ki ne poznajo duše svoje domovine. Vse dragocene tradicije so mrtve, kar se tiče Kremena! Koliko junakov je živelo in se bojevalo za svobodo Amerike — a mali strojnik ne pozna nobenega, niti ne ve imen velikih bitk, v katerih so prelivali svojo kri! Starec je bridko tožil o nezaslišani površnosti današnje vzgoje.

Kremen je skušal pojasniti očaku, da se on bori za mednarodno svobodo in je njegov patriotizem večji. To je dobro, je dejal Drev, a zakaj suvati lestvo, po kateri plezaš? Spoznati je treba lastno domovino in njeno dobro stran. Drev je slišal govoriti Lincolna in njegovih besed ni še danes pozabil. Ali France morda ne verjame Lincolnovim besedam? Če bi Lincoln živel danes, bi bil gotovo nasprotnik nadvlade v Wall Streetu. Če so torej možje, kakor je bil Lincoln, vodili Ameriko, zakaj bi jo danes napadali in zasramovali — zaradi nekaterih ameriških propalic, ki teptajo v blato načela svobode in demokracije?

Stari vojak je bival miljo od Francetovega gospodarja, in ko sta se ločila, je povabil novega prijatelja, naj ga obiše. Drugi dan je bila nedelja in France je dejal ženi, naj obleče novo obleko, on pa je položil manjša otroka v voziček in prijel najstarejšega za roko, nakar so se napotili proti samotni kmetijski hiši, katero je zgradil oče njegovega starega znanca. Drevova žena je prijazno sprejela prišlece. Bila je gostoljubna žena in hitro je poiskala košarico zrelih breskev za otroke, potem je pa kramljala z Lizo o otrocih in kmetiskem delu. France in starec sta medtem sedela v senci bresta pred hišo in se pogovarjala o zgodovini Amerike. Kremen je poslušal povesti o bitkah in ujetništvu, velikih, junaških delih in požrtvovalnosti. Do tega časa je gledal na vojno od zunaj, ampak zdaj je imel priliko videti tudi nje dušo; polagoma je začel umevati, kako je mogoče človeku zapustiti dom in svojce in oditi na bojno polje, kjer ga čakata trpljenje in smrt za domovino, katera mu je vse.

France je našel tudi nekaj drugega. Starec je bil svoje dni vojak; štiri leta je bil v vojni, kljub temu pa ni izgubil svojih dobrih lastnosti. Bil je mehak, prijazen in dobrega srca. Frazje, ki so se zdele Kremenu zoprne, je izgovarjal z važnim poudarkom, kakor da izražajo nekaj zelo častnega, veličastnega. France si ni mogel kaj, da ne bi spoštoval starega moža in počasi se mu je začelo svitati, da Amerika le ni brez tiste duše, o kateri je toliko govoril Peter Drev. Mogoče ima Amerika še nekaj drugega poleg spekulantov v Wall Streetu, političnih sleparjev, policajev s kolči in miličarjev z nasajenimi bajonetmi, ki se zadirajo v telesa delavcev, kadar si hočejo izboljšati življenje!

Tekom poletja je moral France zapustiti kmetijo in prebiti več dni v Leesvillu pri obravnavi proti nemškimi zarotnikom. Moral je pričati proti Kummaju, Henriku in vsem drugim, ki so zahajali v kolesarsko delavnico. Bilo je zanj zelo neprijetno opravilo, in ko je bila obravnava končana, je bil iz srca vesel, ker ni nasedel limanicam in pomagal razstreliti tovarno Empire. Njegov stari delodajalec je bil obsojen na šest mesecev, Henrik pa na dve leti zapora; približno enako kazni so prejeli tudi ostali obtoženci. Zakon ni dopuščal večje kazni — na veliko jezo urednika leesvillskega »Heralda«, ki je rohnel v listu, da je tudi dosmrtna ječa premajhna kazen za vsakogar, ki se vmešava v industrijo, od katere zavisi blagostanje mesta.

Obravnavo je posetil tudi sodrug Kolar, urednik »Delavca«, s katerim je France potem večerjal v Tomovi »Bufeteriji« in poizvedoval o najnovejših razmerah v tovarnah. Delavsko gibanje je bilo popolnoma zatrto in velika Granitcheva tovarna je obratovala noč in dan. Najeli so na stotine novih moči, največ žena in deklet, in iz tovarne so dnevno iztiskali desetstisoče granatnih lupin. A še niso bili zadovoljni. Gradili so nove in nove delavnice, in v okolišju stare tovarne je že bilo kar celomesto tvornic in okleščen gozd dimnikov. Končno se je raznesla vest, da se v bližini mesta kmalu otvori tovarna za eksplozivne snovi, tako da bodo granatne lupine nabite čim so izdelane.

V Leesvillu je vladalo veliko »prospevanje«. Špekulantje so želi denar kakor še nikdar prej in zdelo se je, da se ni gospodarjem mesta še nikoli tako dobro godilo. Kolar je svetoval Kremenu, naj ostane na kmetiji, kajti delavci v mestu se morajo bojevati z draginjo in že primanjkuje mnogih potrebščin. Ampak na gričih ob reki — na Nob Hillu, kakor imenujejo ta del mesta — rastejo nove palače. Tako je po vseh večjih mestih na vzhodni strani Združenih držav. Bogataši ne vedo, kaj bi počeli s svojimi milijoni.

France je ostal v mestu še toliko časa, da se je udeležil seje socialistične organizacije in poravnal zaostalo članarino. Sešel se je s starimi sodrugi in poslušal »Divjega Viljčeta«, ki je zopet nastopil s pridigo. Viljče je imel v roki izrezek iz časopisa, ki je omenjal neizrečeno norost Wall Streeta. Delnice municijskih podjetij so rastle v ceni v fantastično višino. Imenovali so jih »vojne otroke«. Na »Veliki beli cesti« v New Yorku, kjer se dogajajo nove »Tisoč in ene noči«, počenjajo milijonarji takšne orgije, kakršnih še ni videl svet. — »To so sadovi našega suženskega dela,« je kričal Viljče in gledal je še bolj divje, odkar so mu policisti razbili nos in izbili tri sprednje zobe. »Zato pa smo mu priklenjeni na stroje in vrženi v ječo, če le malo odpremo usta! Staremu Granitchu kupičimo milijone, tako da se njegov postopaški sin lahko poljubno ženi z gledališkimi igralkami ali pa krade omožene žene, kar počenja — kakor sem slišal — ravno zdaj!«

(Dalje prih.)

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloda na drobno in debelo, **Ljubljana. Brez 20.**

Marionetno gledališče v »Mestnem domu« prične v nedeljo, 25. t. m. zopet z rednimi predstavami. V času boleznih nekaterih igralcev se je pomnožilo in izpopolnilo igralsko osebje. Naštudirale so se nove igre in naslikale k tem nove dekoracije. Nastopilo bo tudi vse polno novih lutk. Na repertoarju so novosti: »Trojčki iz Damaska« in »Skrivnostno zrcalo«. Igrale se bodo v tej sezoni pa tudi še »Rožencvet in Lilijana«, »Mrtvec v rdečem plašču«, »Doktor Faust« in druge že

znane priljubljene igre. Ker se sezona zaključuje že koncem aprila t. l., je občinstvo vabljen, naj ne zamudi prilike ogledati si pestri program. Predstave bodo vsako nedeljo in praznik, in sicer vedno prva ob 15., druga pa ob 18. — Predprodaja vstopnic bo vsako nedeljo in praznik od 10. do 12. pri blagajni v prvem nadstropju »Mestnega doma«. — V nedeljo bo kot novost štiridesanska burka »Trojčki iz Damaska« in dvodejanka »Tri želje«.

Krivica.

»Prav res, nihče ni tako krivičen kot država. Poslanika N. so zaradi velikih pridobitev odlikovali, jaz pa sem bil zaradi njih — kaznovan.«

V gostilni.

»Natakar! Prinesli ste mi same kosti.«
»Oprostite! Toda ali ste že videli vola brez kosti?«
»Ne! Ampak tudi brez mesa ne!«

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Prostovoljna javna dražba

razne moške obleke, pohištvo, otroški voziček, kovčki itd., vse še malo rabljeno, se vrši v soboto, 3. marca, ob 2. uri popoldan v Novem Vodmatu, Zaloška cesta 36, I. nadstropje.

Pridobivajte naročnike

IZVANREDEN UŽITEK

boš imel

če si privoščiš

V RESTAVRACIJI GLAVNEGA KOLODVORA V LJUBLJANI**= rimsko čašo =****STAREGA JERUZALEMSKEGA MUSKATNEGA SILVANCA!****Pletenine**

kakor jopice, zimsko perilo, nogavice, rokavice po zmernih cenah pri

A. ŠINKOVIC nasl.**K. SOSS,**

Ljubljana, Mestni trg 19.